

Milan Ambrož, Marija Ovsenik

HUMANA PARADIGMA VODENJA SPREMOMB V POST-INDUSTRIJSKI ORGANIZACIJI

Dr. Milan Ambrož je višji predavatelj na Visoki šoli za turizem v Portorožu, vodja katedre za družboslovje in humanistiko, predava sociologijo turizma in sodeluje pri predmetu upravljanje poslovnih sistemov. Izr. prof. dr. Marija Ovsenik predava na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani, na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju in na Visoki šoli za turizem v Portorožu.

V prispevku avtorja ugotavljata, da je v vedno bolj kompleksnem in hitro spremenljivem globalnem okolju vse manj možnosti za učinkovito individualno vodenje organizacij. Post-industrijska organizacija lahko preživi ob stalnem spreminjanju in prilagajanju okolju in ob nenehni demokratizaciji procesov. Racionalne pristope v post-industrijski organizaciji nadomešča v ljudi usmerjeno vodenje, ki poudarja zlasti humani vidik vodenja sprememb. V vodstvenih študijah raziskovalci veliko pozornosti posvečajo osebnosti karizmatičnega vodje, za katerega velja prepričanje, da učinkovito vodi spremembe. V študiji avtorja izhajata iz predpostavke, da je vodenje socialni konstrukt podrejenih sodelavcev, ki je podlaga presoji dejanskega vedenja vodje in hkrati predstavlja motivacijsko okolje za učinkovito vodenje sprememb. Rezultati študije kažejo, da je nova paradigma vodenja posredna in subtilna in da temelji na vlogi vodje-učitelja, ki v procesu sprememb v organizaciji spodbuja kakovostno komunikacijo, dialog z vsemi sodelavci in procese nenehnega učenja.

Ključne besede: karizma, socialni konstrukt, dialog, komunikacija, učenje, spremembe, vključenost.

Bojan Regvar, Marija Ovsenik

KADROVSKI VIRI IN STRATEŠKI VIDIK SOCIALNEGA MENEDŽMENTA PRI POVEČEVANJU MEDNARODNE KONKURENČNOSTI V POGOJIH GLOBALIZACIJE

Dr. Bojan Regvar je višji upravni delavec na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, pisec in raziskovalec na področju socialne politike, menedžmenta in socio-ekonomije.

Članek prikazuje del razlogov, ki pogojujejo potrebo po stalnemu razvoju konkurenčnosti zaradi potrebe po odgovoru na negativne vplive globalizacije. Podatki nakazujejo, da negativni vplivi globalizacije povzročajo spremembe tudi na področju socialnega varstva, saj se na globalni ravni vse bolj kaže trend rasti socialnih problemov, ki jih ni več mogoče omejevati samo s programi socialnega varstva. V članku so izpostavljeni zaostanek v gospodarski razvitosti držav kandidatk za vstop v EU kot tisti element, ki omejuje sposobnost teh držav za uspešen prehod v skupen gospodarski prostor, kot ga predstavlja Evropska Unija, in težave, ki jih je s tem procesom mogoče predvideti. Težave pri vključevanju manj razvitih držav v skupen ekonomski prostor Evropske unije se bodo odrazile tudi v spremembah na področju socialnega varstva, predvsem v spremembi strukture in obsegu uporabnikov socialnega varstva.

Ključne besede: globalizacija, socialna politika, socialno varstvo, kadrovske viri, strateško načrtovanje.

Marko Ferjan, Karmen Brumen

O ETIKI IN MORALI SLOVENSKEH MENEDŽERJEV

Dr. Marko Ferjan je docent za kadrovske in izobraževalno področje na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju. Karmen Brumen je diplomirala na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju.

Namen tega dela je predstaviti neločljivost in povezanost etike v menedžerskem delovanju. V prvem delu članka je predstavljena osnovna teorija področja etike. Opisani so osnovni teoretični koncepti. V drugem delu članka pa so predstavljeni rezultati raziskave o etičnosti ravnanja menedžerjev slovenskih podjetij. Avtorji so opravili intervjuje z vodilnimi menedžerji 50 slovenskih podjetij.

Temeljno vprašanje, na katerega skuša odgovoriti članek, je, ali je mogoče izenačiti ekonomsko vrednost z etičnostjo ravnanja podjetij.

Ključne besede: menedžment, etika, moralni razvoj, filozofija poslovanja.

Jože Florjančič, Marko Ferjan, Goran Vuković
JAVNOSTI IN ODNOSI Z JAVNOSTMI V SLOVENSkih PODJETJIH

Dr. Jože Florjančič je predavatelj na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju in dekan te šole. Doc. dr. Marko Ferjan predava na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju. Doc. dr. Goran Vuković je docent za kadrovske in izobraževalno področje na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju, direktor Centra za izobraževanje in svetovanje in vodja založbe Moderna organizacija.

Prispevek obravnava organiziranost služb za odnose z javnostmi v slovenskih podjetjih. V prispevku so predstavljeni rezultati dveh obsežnejših raziskav. Obe sta bili opravljene v drugi polovici leta 2001. Z raziskavo so avtorji ugotavljali tudi, kako so organizirane službe za odnose z javnostmi v slovenskih podjetjih. V ta namen je bila opravljena raziskava na vzorcu 272 slovenskih podjetij. Vzoredno je bilo opravljeno tudi anketiranje na reprezentativnem vzorcu 1.221 prebivalcev Republike Slovenije. Mnoga podjetja sicer vodijo in upravljajo odnose z javnostmi. Pri tem se poslužujejo vseh poznanih modelov. Avtorji so ugotovili, da imajo le v manjšem deležu anketiranih podjetij tudi oddelke oziroma organizirano službo za odnose z javnostmi. V mnogih podjetjih se z odnosi z javnostmi ukvarjajo kar službe za marketing. Okoli tri četrtine vprašanih podjetij je v preteklosti pri organizaciji oglaševanja že uporabilo pomoč specializiranih agencij; pri organiziranju odnosov z javnostmi pa to počne manj vprašanih. Približno dve tretjini vprašanih podjetij nima izdelanega komunikacijskega načrta. Ugotovljeno je bilo, da slovenski mediji objavljajo tudi novice o podjetjih oziroma poročajo tudi o gospodarskih temah in da večina ljudi vsaj občasno spremlja tovrstne prispevke. Glavna ugotovitev raziskave pa je, da večina ljudi nima zadosti znanj, da bi bila lahko akter dogajanj v ekonomiji.

Ključne besede: ekonomija, odnosi z javnostmi, naložbe.

Anka Čufer, Marija Ovsenik
ORGANIZACIJA IN MENEDŽMENT V INVALIDSKIH PODJETJIH V SLOVENIJI

Mag. Anka Čufer je diplomirana socialna delavka, direktorica invalidskega podjetja v Tolminu.

V prispevku obravnavamo izvedeno raziskavo o organizaciji in menedžmentu v invalidskih podjetjih v Sloveniji. Zbrali smo podatke o socialno-demografskih značilnostih vodij invalidskih podjetij v Sloveniji. Podatki mnenjske ankete so pokazali stališča in mnenje vodij invalidskih podjetij glede nekaterih aktualnih problemov vodenja, stanja in razvoja na področju delovanja invalidskih podjetij v Sloveniji. Pogledali smo, kako vodje v splošnem ocenjujejo vodenje in upravljanje, kadre in njihovo motiviranost, pomembnost tržnega raziskovanja, dejavnike, ki vplivajo na razvoj invalidskih podjetij, normativno dejavnost, vpliv politike na razvoj invalidskih podjetij, politiko razvoja v invalidskih podjetjih, doseganje njihovih ciljev, kakovost povezovanja invalidskih podjetij in njihovo stanje v RS. V zadnjem delu prispevka so dodani predlogi za izboljšanje delovanja invalidskih podjetij po zamisli Urwick-Ovsenikovega dopolnjenega kvadrata in kroga.

Ključne besede: socialno-demografske značilnosti menedžerjev, tretji sektor, motivacija delavcev, politika razvoja.

Marija Ovsenik, Janez Mekinc
USPEŠNOST PRIDOBIVANJA SREDSTEV V NEPRIDOBITNIH ORGANIZACIJAH

Mag. Janez Mekinc je zaposlen v Generalni policijski upravi MNZ RS kot zunanji sodelavec; poleg tega predava na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani in na Visoki šoli za turizem v Portorožu.

Raziskava, iz katere so črpani podatki za prispevek, je imela namen ugotoviti stopnjo organiziranosti trženja slovenskih nepridobitnih organizacij. V teoretskem delu so predstavljene ugotovitve različnih strokovnjakov, ki so vplivali in še vplivajo na organiziranost in delovanje nepridobitnega sektorja. V

metodološkem delu so predstavljeni posamezni rezultati raziskave skozi odgovore na zastavljena vprašanja iz vprašalnika skupaj s komentarji pridobljenih rezultatov. Raziskavo smo izvedli z vprašalnikom, ki nam ga je vrnilo 215 nepridobitnih organizacij v Sloveniji. Rezultati raziskave jasno pokažejo, da je slovenski nepridobitni sektor razdeljen v javni nepridobitni sektor, ki je v fazi tranzicije, in v privatni nepridobitni sektor, ki se pri svojem ustanavljanju in razvoju ubada z velikimi problemi.

Ključne besede: trženje, nepridobitni sektor, menedžment.

Bojana Mesec

PROSTOR, KJER NASTAJA IN SE ORGANIZIRA PROSTOVOLJNO DELO

Mag. Bojana Mesec je asistentka stažistka na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani. Njeno področje so neprofitne organizacije in okolje, v katerem nastajajo, se organizirajo in živijo.

Raziskave s področja nastajanja novih skupnosti (npr. internetske skupnosti) so pokazale, da je eden izmed osnovnih vzgibov za njihov nastanek želja po povezanosti. Novi načini in metode, s katerimi se oblikujejo nove skupnosti, pripomorejo k novim idejam in rešitvam, ki so potrebne največkrat v lokalni skupnosti, kjer je posameznik prepuščen sam sebi. Posameznik lahko svoje mreže oblikuje in vzdržuje na temelju posamičnih interesov ali dejavnosti; povezave med člani v socialnih mrežah, ki temeljijo na neposrednem fizičnem stiku, ali druge oblike njihove komunikacije morajo biti razvejane in se morajo raztezati čez prvotne naloge, ki so jih pripeljale v stik. Posameznikove družabne odnose, osebne in intimne ali neosebne in formalne, si lahko predstavljamo kot niti v mrežah njihovih mrež. Mreže se širijo navzven od posameznika do bližnjih sodelavcev in nato na širšo skupnost. Skupnost je lahko zasnovana kot kompleksna mešanica teh osebnih družbenih povezav, ki sestavljajo umetelno prepleteno mrežo. V njih najdemo tako formalne kot neformalne oblike prostovoljnega dela, ki skupnost povezujejo, jo krepijo in ji dajejo lastno identiteto.

Ključne besede: skupnost, prostovoljno delo, menedžment, socialne mreže, civilna družba.

Robert Modrijan, Marija Ovsenik

SPodbujanje delovnega počutja na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje

Mag. Robert Modrijan, dipl. soc. del., opravlja delo svetovalca za zaposlitev na Zavodu RS za zaposlovanje v Območni službi v Kranju.

Priča smo kontinuiranemu tehnološkemu napredku, ki s svojim vse hitrejšim tempom vse bolj kaže potrebo po humanizaciji dela in novih organizacijskih pristopih pri ravnanju s človeškimi viri. Stres in poklicna izgorelost kot posledici tempa dela s stalnim kvantitativnim in kvalitativnim povečevanjem zahtev kličeta k strokovni obravnavi. V prispevku predstavljamo obliki strokovne pomoči, supervizijo in facilitacijo, ki se, prva na osebnem in druga na organizacijskem nivoju, spopadata s preprečevanjem in obravnavo stresa na delovnem mestu.

Ključne besede: stres, izgorevanje, delovno počutje, supervizija, facilitacija, svetovalci za zaposlitev, zavod za zaposlovanje, model sprememb.

Jože Ramovš

SAMOORGANIZACIJA SOCIALNE NA PODROČJU ZASVOJENOSTI OB DESETLETNICI SOCIALNEGA FORUMA ZA ZASVOJENOSTI IN OMAME

Izr. prof. dr. Jože Ramovš, antropolog in socialni delavec, je predstojnik Inštituta Antona Trstenjaka in predavatelj na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Članek je napisan ob desetletnici slovenskega strokovnega društva Socialni forum za zasvojenosti in omame. Prikaže dosedanje delo socialne stroke na področju zasvojenosti v Sloveniji, samoorganizacijo strokovnjakov pred desetimi leti, delo Socialnega foruma do zdaj in njegove naloge v prihodnje. Med njimi poudari zlasti uvedbo dobre prve socialne pomoči na področju zasvojenosti, specializacije in intervizijsko povezovanje strokovnjakov ter vzpostavitev centra za socialno urejanje mladih alkoholikov, ki je poseben izziv za novo generacijo socialnih delavk, ki iščejo ustvarjalno strokovno življenje in svoje delovno mesto.

Ključne besede: zasvojenosti, alkoholizem, strokovno društvo, socialno delo, razvoj.

Simona Vrhunec

POKLICNA (SOCIALNA) SEGREGACIJA

Simona Vrhunec je diplomirana socialna delavka, študentka podiplomskega študija antropologije vsakdanjega življenja.

Socialna in ekonomska področja so mediji, prek katerih se producira in reproducira segregacija velikega števila žensk v slabo plačanih službah. Trajen razkorak pri plačilu glede na spol je odraz ne samo različnih možnosti pri mobilnosti kariere na določenem področju, temveč tudi dejstva, da moški in ženske stremijo k različnim zaposlitvam. Biološki, socialni in kognitivni faktorji, ki oblikujejo segregacijo, naredijo tudi različne interaktivne stile za spola – dečki so v moški skupini bolj tekmovalni in hierarhični, deklice v ženski skupini pa bolj sodelujoče in pravične.

Ključne besede: diskriminacija, segregacija, znanost, ženske, spol.